

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 4. Quartum Præmium Virtutis. Doctrina Atque Disciplina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

quam suam pacem, suam quietem quæ-
rere, & aperte desciscere à fundamento
humilitatis ?) sed auscultantes Rationi,
nec obsequuntur, nec obnituntur suis
Passionibus, pabulum iis subducunt (id
est, obsequium) flatum prohibent, & om-
ne irritamentum (id est, non obnituntur
suis Passionibus) quid restat, nisi ut Pas-
siones quam citissime intermorianantur in
illis ?

§. 4. Quartum Præmium Virtutis.

DOCTRINA ATQUE DISCIPLINA.

Ex Passionum illa interneccione oritur
in viro bono altera quædam animi
quies & profundum silentium: sunt enim
Passiones illæ, velut insolentes quidam
& rixosi pueri circa mentis musæum cur-
sitantes & obstrepentes, impediensque
animum in auscultatione Rationis, in qua
naturam diligentia reposuimus: his igi-
tur extinctis in viro bono, manet ipse in
alto silentio, totus, nullo impediens, in
Ratione defixus, vidensque clare quid illa
dicat, sapiens redditur, de quo diximus
Tract. I. circa fructum diligentia.

Sapientia vero ad os deducta, doctrina
est, facileque illa in viro bono ad os dedu-
citur,

citur, nam quod bene intelligimus, quodque sæpe apud animum nostrum perpendimus, id nos facile & ad aliorum captum feliciter edisserere, nimis quam notum est, & Poëta in hanc rem præclare:

Verbaque prævisam rem non invita sequuntur.

Disciplina non est aliud quam sapientia aliorum animus instillata per doctrinam: ita enim à natura comparati sumus, ut quæ sapiens aliquis diuturna meditatione, ac Rationis auscultatione circa æternas veritates consecutus est, ea per doctrinam aliis communicet: & hæc item sic communicata, ab aliis longe facilius capiantur, & breviori tempore intelligantur, quam si ipsi suo Marte, suo studio, sua diligentia ad Rationem attendendo, eruere illa debuissent: sic videmus in Philosophicis speculationibus, imo etiam in artium mechanicarum exercitiis, paucis mensibus vel annis ea tradi à sapiente, vel artifice, quæ plurimorum annorum lucubratione & studio detecta atque inventa fuere: atque ita tradi, ut facile ab aliis disci (qui hinc discipuli vocantur) capi & intelligi possunt. Quandiu sapientia aliorum animis à doctore instillata, pendet adhuc à directione ejus, & opus habet ab eo foveri, & quasi

& quasi adhuc manu-ducitur, tamdiu tantum disciplina dicitur: fit vero tandem etiam doctrina in discipulis, quando jam proprio Marte, suo studio, suâque contemplatione & auscultatione Rationis, eadem illa assequuntur, quæ pridem non nisi operâ docentis assequebantur: sæpiusque jam ruminando, & apud animum suum versando, id ulterius consequuntur, ut sapientiam suam jam etiam ad os deducant, & eloquantur, atque adeo jam & ipsi idonei sunt ut discipulos generent.

S. 5. Quintum Præmium Virtutis.

D I G N I T A S.

Dignitas plura præmia complectitur; nam imprimis vir bonus, hoc ipso, quo bonus est, amabilis est, seu omnium hominum amore dignus: Secundo, quia sapiens est, regius est, seu regno & imperio dignus. Tertio, quia doctus est, laudabilis est & admirabilis, seu laude & admiratione dignus: Quarto, quia non tantum doctus est sed doctor, atque adeo optimè de aliis meretur, hinc etiam gloriosus est seu gloria dignus.

Et I. quidem amabilis est, tum amore bene-